

PROGRAM DELA
KNJIŽNICE MIKOVA HIŠA

za leto 2025

Ribnica, 10.9.2024

Nastja Hafnar, direktorica

Finančni načrt pripravila:
Karmen Tomšič, finančnica

Vsebina

PROGRAM DELA	1
1. UVOD.....	3
1.1. Poslanstvo.....	3
2. KADROVSKI NAČRT (Priloga 1).....	4
3. NAČRTOVANO STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV.....	4
4. KNJIŽNIČNO GRADIVO	4
4.1. UVOD.....	4
4.2. NAČRTOVANJE NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA (Priloga 2)	4
5. VSEBINSKI PROGRAM ZA OTROKE IN ODRASLE	6
5.1. PROGRAM ZA OTROKE IN MLADINO	6
5.2. PROGRAM ZA ODRASLE	8
6. NAČRTOVANJE INVESTICIJ V LETU 2024	10
6.1. ŠIRITEV KNJIŽNICE V PROSTORE GALERIJE (Predlog v Prilogi 3)	10
6.2. OBNOVITEV KNJIŽNICE V PRVOTNO STANJE (<i>Varianta 2</i>).....	Napaka! Zaznamek ni definiran.
6.3. SANACIJA TERASE	Napaka! Zaznamek ni definiran.

1. UVOD

Plan dela Knjižnice Miklova hiša za leto 2024 je pripravljen v skladu z:

- Zakonom o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 in 92/15),
- Zakonom o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/02, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 3/22 in 105/22),
- Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Miklova hiša (Uradni list RS št. 76/02),
- Odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Miklova hiša (Uradni list RS št. 47/2011, 5/2006, 47/2011 in 145/2020),
- Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice za obdobje od 2018 do 2028 (z dne 15.3.2018),
- Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 28/23)
- Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, števil. 29/03 in 162/22).

Knjižnica Miklova hiša je ena od 58 splošnih knjižnic v Sloveniji, ki opravljajo javno službo na področju knjižnične dejavnosti in sicer za območje občin Ribnice, Sodražice in Loškega Potoka.

Knjižnica Miklova hiša skrbi za usklajevanje nabavne politike gradiva na svojem območju, spremlja in usmerja strokovno delo na podlagi dogovorjene knjižničarske politike ter neposredno pregleduje delo krajevnih knjižnic, skrbi za strokovno izpopolnjevanje knjižničarskih delavcev, svetuje in zbira podatke o delovanju knjižnic na svojem območju ter vodi njihov razvid.

Knjižnica je nosilka kulturnega, informacijskega, izobraževalnega in socialnega življenja, ki razpolaga z lastno bazo podatkov, se povezuje z drugimi knjižnicami ter vodi in organizira medknjižnično izposajo.

Osrednja knjižnica v Ribnici vodi in koordinira delo v krajevnima knjižnicama v Sodražici in Loškem Potoku ter zagotavlja racionalen dostop do informacij in knjižničnega gradiva po načelu: pravo gradivo v pravi obliki, pravemu uporabniku, ob pravem času, na pravo mesto.

Pri svojem delu se Knjižnica Miklova hiša povezuje s Centrom za razvoj knjižničarstva pri NUK, z osrednjo območno Knjižnico Mirana Jarca iz Novega mesta, z Združenjem splošnih knjižnic in Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije.

1.1. Poslanstvo

Knjižnica želi postati središče kulturnega, izobraževalnega, informacijskega in socialnega življenja. Glede na sodobne potrebe po komunikaciji lahko dodamo še vlogo knjižnice kot komunikacijskega središča, pa naj gre za tehnološko, informacijsko vozlišče ali pa samo za prijeten in odprt prostor, kjer se ljudje radi srečujejo. Ribniška knjižnica je zasnovana na združitvi njenih klasičnih nalog (izposoja knjižničnega gradiva, spodbujanje in promocija branja), sodobnih potreb uporabnikov in zahtev okolja (novi mediji in informacijski viri, izobraževanje, informacijska pismenost, občutek za pripadnost lokalni skupnosti, podpiranje etnične, kulturne in jezikovne raznolikosti, druženje), tako da uporabnikom nudi prijazno in spodbudno okolje za raznovrstne dejavnosti. Knjižnica s svojim delovanjem pomembno prispeva k družbenemu, gospodarskemu, kulturnemu in socialnemu razvoju okolja.

2. KADROVSKI NAČRT (Priloga 1)

3. NAČRTOVANO STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV

Načrtujemo potrebna izobraževanja delavcev na Inštitutu informacijskih znanosti v Mariboru, NUK-u, izobraževanjih, ki jih pripravlja Knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu, Društvo knjižničarjev Dolenjske, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. Udeležili se bomo strokovnih izobraževanj, ki jih organizira NUK, IZUM Maribor, Mestna knjižnica Ljubljana, izobraževanj direktorjev knjižnic, ki jih organizira Združenje splošnih knjižnic in drugih, ki so potrebna za našo dejavnost.

4. KNJIŽNIČNO GRADIVO

4.1. UVOD

Knjižnica po Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice zbira, obdeluje, hrani, vzdržuje, predstavlja in posreduje knjižnično gradivo in informacije, omogoča uporabo knjižničnega gradiva in zagotavlja vsakomur na svojem območju dostop do znanja, informacij in storitev ne glede na njegovo starost, spol, versko in politično prepričanje, narodnost, raso, jezik ali socialni status, zaposlitev in stopnjo izobrazbe, kakor tudi vsem posameznikom in skupinam s posebnimi potrebami.

Tudi v letu 2025 bomo z nakupom knjižničnega gradiva in razporejanjem le-tega oblikovali knjižnično zbirko, ki bo prilagojena značilnim in posebnim potrebam okolja v okviru ciljnih skupin. Nadaljevali bomo z izločanjem poškodovanega, neaktualnega gradiva ter tako skrbeli za aktualno zbirko, ki bo zanimiva za bralce.

4.2. NAČRTOVANJE NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA (Priloga 2)

V letu 2025 načrtujemo nabavljati knjižnično gradivo, tako kot je zapisano v Načrtu nakupa knjižničnega gradiva za leto 2025.

4.2.1. MOŽNOSTI DOSTOPA DO KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

V 13. členu Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03 in 162/22) je določeno število ur odprtosti knjižnice glede na vrsto knjižnic. Osrednja knjižnica je odprta 53 ur na teden, obe krajevni knjižnici skupaj pa sta tedensko odprti 26 ur, knjižnica Sodražica 18 ur, Loški Potok pa 10 ur tedensko. V času poletnih počitnic med 1. julijem in 31. avgustom vse tri knjižnice obratujejo po skrajšanem delovnem času.

4.2.2. DOMOZNANSTVO

Domoznanska dejavnost v knjižnicah pomeni zbiranje, strokovno obdelavo in ustrezno hranjenje domoznanskega gradiva ter posredovanje informacij iz tega gradiva. Omogoča raziskovanje in predstavljanje lokalnega prostora. Temelji na tradiciji in zakonodaji. Osnovni namen domoznanske

dejavnosti v knjižnici je omogočanje prebivalcem oziroma uporabnikom tekoče informiranje o aktualnih dogodkih in dogajanju na njihovem območju ter seznanjanje z razvojem okolja. Hkrati pa mora omogočiti uporabnikom vpogled v zgodovinske, geografske in druge vire, ki jih knjižnica pridobiva z zbiranjem, obdelovanjem in hranjenjem tudi starejšega domoznanskega gradiva.

V letu 2025 bomo nadaljevali z načrtnim zbiranjem domoznanskega gradiva, tako novoizdanega kot starejšega, z izgradnjo hemeroteke ter z zbiranjem diplomskih nalog, tudi prek programa sofinanciranja diplomskih, magistrskih in doktorskih nalog, ki ga financira Občina Ribnica.

5. VSEBINSKI PROGRAM ZA OTROKE IN ODRASLE

Pomembni element knjižnične dejavnosti je program za otroke in odrasle. Program dejavnosti knjižnico bogati, družbo, v kateri izvaja svoj program, pa socializira, intelektualizira in vnaša višji kulturni nivo bivanja. Knjižnica se na ta način z izvajanjem svojega programa vključuje v vseživljenjsko učenje.

5.1. PROGRAM ZA OTROKE IN MLADINO

5.1.1. *Pravljične urice*

Pravljične urice bodo potekale skladno s šolskim letom, v letu 2025 bodo potekale ob četrtek popoldan, predvidoma vsak četrtek v mesecu od oktobra do maja v popoldanskem času za otroke od 4. do 6. leta starosti.

5.1.2. *Vrtec na obisku v knjižnici*

V dopoldanskem času bodo v knjižnico skozi celo leto vabljene vse skupine otrok iz Vrtca Ribnica, kjer jim bo mladinska knjižničarka razkazala in predstavila knjižnico in njene storitve za mlade bralce ter jim prebrala pravljico na izbrano temo. Najmlajše skupine bomo obiskali v vrtcu.

5.1.3. *Bibliopedagoške ure za učence osnovnih šol*

Bibliopedagoške ure za vse učence razrede osnovne šole v Ribnici, Dolenji vasi in Sušju bodo potekale skozi vse šolsko leto.

1.razred: Spoznavajmo knjižnico

2.razred: Kako se najdem v knjižnici

3.razred: Knjižne zbirke in novosti

4.razred: Križ kraž med poučnimi knjigami

5.razred: Kako napišem referat ali plakat?

6.razred: Ali je strip literatura?

7. razred: Projekt Rastem s knjigo. Bibliopedagoški program na OŠ Ribnica, OŠ Sodražica in OŠ Loški Potok, ki traja dve šolski uri, zajema: predstavitev knjižnice, postavitev knjig, zgodovina Miklovih - Arkotovih in hiše, knjižnice in ogled knjižnice, reševanje Slovenskega knjižnično-muzejskega mega kviza, pogovor o branju in predstavitev knjige, ki jim jo podarja Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

8. razred: **Jezikovna delavnica na temo narečja, v katero bodo vključeni vsi razredi OŠ Ribnica, OŠ Sodražica in OŠ Loški Potok.**

9. razred: COBISS. Vsi razredi OŠ Ribnica, OŠ Sodražica in OŠ Loški Potok spoznavajo program COBISS v njihovih računalniških učilnicah.

5.1.4. Bralna akcija Poletavci – poletni bralci

Nadaljevali bomo tudi z zelo dobro sprejeto bralno akcijo Poletavci – poletni bralci. Akcijo Poletavci bosta že pred počitnicami začeli mladinski knjižničarki, ki bosta vsem učencem 2., 3. in 4. razredov v šolah predstavili projekt. Uradno se akcija začne 10. junija in traja do 10. septembra, v tem času bodo otroci na bralne sezname, ki jih dobijo v knjižnici, vpisovali dneve branja. Sodelujoči v bralni akciji berejo med poletjem 30 dni po 30 minut na dan, po zaključenem izzivu pa pridobijo naziv Poletavec, nagrado in majčko. Povabljeni bodo tudi na Dan za Poletavce, dan športnih in zabavnih aktivnosti, ki ga bomo organizirali sredi septembra. Nagrade za otroke planiramo pridobiti s pomočjo donacij lokalnih podjetij.

5.1.5. Poletavci priporočajo

Bralce, ki berejo v okviru poletne bralne akcije Poletavci, bomo povabili, naj prebrane knjige s kratkimi sporočili osebno priporočijo na razstavnem mestu v knjižnici.

5.1.6. Knjižni izziv

Po zaključku bralne akcije Poletavci bomo otroke povabili k bralnim pustolovščinam tudi v naslednjem šolskem letu s knjižnim izzivom: vsak mesec bomo zastavili knjižno uganko, med pravnimi odgovori pa na koncu meseca izžrebali in nagradili pravičen odgovor.

5.1.7. Predšolska bralna značka

S predšolsko bralno značko spodbujamo družinsko branje. Starše bomo povabili, naj kar se da zgodaj začnejo brati svojemu otroku, v pomoč pa jim bo naša brošura z izbranimi naslovi slikanic. Sodelujoči bodo ob prebranih knjigah v brošuri zbirali žige knjižnih junakov, ob zbranih petih žigih bodo zaključili bralno značko in bodo povabljeni na dogodek, kjer jim bomo podelili priznanje.

5.1.8. Knjižnica pod krošnjami

V soorganizaciji zavoda Divja Misel bomo v času poletnih počitnic organizirali Knjižnico pod krošnjami v ribniškem grajskem parku. V Knjižnici pod krošnjami vsak dan v tednu ponujamo prostor za branje, počitek, listanje, za otroke pa družabne in športne igre, pravljичne ure in ustvarjalne delavnice.

5.1.9. Razstave

Na mladinskem oddelku bomo mesečno postavljali razstave na različne teme, ki so aktualne za otroke in mladino.

5.2. PROGRAM ZA ODRASLE

5.2.1. Druženje z varovanci VDC

1x mesečno v VDC-ju se bomo srečali z varovanci, kjer bo na sporedu branje pravljice, pogovor, reševanje ugank in kvizi.

5.2.2. Srečanja v DSO-ju

1x na dva meseca se bomo srečali z varovanci Doma starejših občanov. Na sporedu bodo branje pravljic (umetne in ljudske), krajših zgodb, poezije oziroma kaj po njihovem izboru.

5.2.3. Razstave

V knjižnici bomo pripravljali redne razstave s področja različnih področij, ki jih pokriva knjižnica, predvsem književnosti in domoznanstva.

5.2.4. Knjižne razstave

Mesečno bomo razstavljali knjižno gradivo z različno vsebino oz. različno tematiko z namenom spodbujanja branja, bralne pismenosti, informacijskega opismenjevanja.

5.2.5. Bralna akcija za odrasle Srečni ljudje berejo

Nadaljevali bomo s spodbujanje branja med odraslimi uporabniki knjižnice prek bralne akcije za odrasle. Akcija poteka z izpolnjevanjem obrazca o prebranih knjigah iz priporočilnega seznama, ki ga sestavijo strokovne delavke v knjižnici. Z oddajo seznama so sodelujoči povabljeni na literarni dogodek, ki ga pripravimo ob zaključku akcije, kjer prejmejo tudi priznanja.

5.2.6. Predavanja, večeri, okrogle mize

Dogodki v Miklovi dvorani bodo potekali večinoma ob torkih v večernem času:

- Tematski večeri - pogovor ali predavanje na določeno temo oziroma aktualno vsebino
- literarni večeri – pogovor z avtorji knjig oziroma predstavitev literature.
- kulturni večeri – ob kulturnem prazniku in drugih priložnostih.
- glasbeni večeri – ponudba Glasbenega abonmaja Ribnica in koncerti drugih glasbenih skupin.
- potopisna predavanja – ponudba, ki pokriva področje zanimanja mladih in starejših.
- pogovorni večeri – pogovor z znano osebnostjo.
- okrogle mize – debata o aktualnem dogajanju.

5.2.7. Koncertni abonma Ribnica

Šest koncertov v soorganizaciji z skladateljico Nino Šenk bo izvedeno v sodelovanju s podjetjem Inothermom, ki s sponzorskimi sredstvi za izključno porabo za plačilo stroškov Koncertnega abonmaja pokriva njegovo izvedbo.

5.2.8. Sofinanciranje diplomskih, magistrskih in doktorskih nalog

Načrtujemo nadaljevanje sofinanciranja diplomskih, magistrskih in doktorskih nalog v sofinanciranju Občine Ribnica in s tem nadaljevanje načrtne izgradnje domoznanske zbirke.

6. NAČRTOVANJE INVESTICIJ V LETU 2025

6.1. ŠIRITEV KNJIŽNICE V PROSTORE GALERIJE (Predlog v Prilogi 3)

Neto površina prostorov knjižnice je 450 m². V prvem nadstropju se razprostira vse knjižnično gradivo, skladišče in pisarna strokovnih delavk. V drugem nadstropju sta pisarni za knjižnično-upravni kader in dvorana s 70 stoli, vse skupaj prostornine okrog 150 m². Glede na Strokovna priporočila in standarde za splošne knjižnice, ki priporočajo 1.200 m² na 10.000 prebivalcev, ima Ribnica z 9.560 prebivalci namesto 1.147 le 450 m², kar je trikrat manj prostora od priporočenega.

Fond Knjižnice Ribnice obsega cca 59.000 knjig. Letni prirast gradiva je cca 2.000 enot, ob sočasnem rednem odpisu predvidevamo, da bo fond Knjižnice Ribnica v dvajsetih letih narastel na 63.000. Knjižnica v trenutnem obsegu večanja zbirke ne dopušča, brez da izgubi dragocene možnosti, ki naj jih knjižnični prostor omogoča (čitalniška mesta, računalniška mesta, prostor za novosti ...). V novem »zadružnem« delu knjižnice pa je nadaljnje nalaganje knjig onemogočeno zaradi statike tal.

Zaradi pomanjkanja prostora knjižnica namesto vloge dnevne sobe mesta, za katero si prizadeva, postaja prenatrpana s knjigami, izgublja pa dragoceni prostor, v katerem bi se ljudje srečevali in v katerem bi preživljali prosti čas.

Knjižnica prav tako pogreša prostor t.i. pravljичne sobe, kjer bi svoj prostor dobila neknjižna zbirka (didaktične igrače, družabne igre), v kateri bi družine prosti čas preživljale na ustvarjalen način.

S širitvijo knjižnice v prostore v pritličju bi knjižnica pridobila večje, preglednejše in dostopnejše prostore za gradivo iz otroškega oddelka, prostor za preživljanje prostega časa z otroki med knjigami na oddelku ali v igralni sobi. V prvem nadstropju pa bi pridobili prostore za samostojno učenje, računalniški (informacijski) prostor ter večje čitalniške prostore. Olajšan vstop bi bil tudi za gibalno ovirane, katerim bi omogočili naročilo gradiva na izposojevalnem pultu v pritličju.

6.2. DVIGALO

Zagotavljanje dostopa do objektov v javni rabi bo po Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov (Uradni list RS, št. 94/10, 50/14 in 32/17) postalo zakonsko obvezno s koncem leta 2025.

6.3. MENJAVA OKEN

Zaradi dotrajanosti je planirana menjava vseh oken, polken in balkonskih vrat na Miklovi hiši.

7. INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE V LETU 2025

7.1. Sanacija talne vlage v kleti in pritličju

Zaradi težav s talno vlago v kleti in pritličju Miklove hiše je predvidena investicija v injektiranje in obnovo sten v kleti in pritličju.